

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Akupunkturzysta (323001)

**Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne
metody terapii**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Akupunkturzysta (323001)

**Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne
metody terapii**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Akupunkturzysta (323001)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [282]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Określanie stanu narządów i meridianów podczas oceniania ich stanu energetycznego	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Eliminowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii	10
3.4. Kompetencje społeczne.....	11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Akupunkturzysta 323001

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nie występują.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO – 08 odpowiada grupie:

- 2230 Traditional and complementary medicine associate professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011-2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. spraw walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Janusz Biskup – Gabinet Masażu i Rehabilitacji „GOSIA”, Radom.
- Hanna Nowak – Revitum SA, Warszawa.
- Anna Kaczorowska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Szymczuk – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pieńkowski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Daria Świsulska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Magdalena Czerniewska-Wszelaki – Poradnia „Profil Zdrowia”, Gdańsk.
- Dorota Polkowska – Apteka Alopacyjno-Homeopatyczna „Natura”, Gdańsk.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Elżbieta Katarzyna Kędzierska – Cech Naturopatów i Hipnotyzerów, Adamowizna.
- Cyprian Toruński – Cech Rzemiosł Różnych Sekcja Radiestezji i Bioenergoterapii, Łódź.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Akupunkturzysta ocenia stan energetyczny organizmu człowieka oraz eliminuje jego zaburzenia poprzez zastosowanie odpowiednich działań z zakresu naturalnej medycyny chińskiej.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Akupunkturzysta jest zawodem o charakterze usługowym. Osoba wykonująca ten zawód stara się oddziaływać na punkty biologicznie aktywne rozmieszczone na powłokach ciała pacjenta. Wiedza z zakresu działania każdego z punktów umożliwia leczenie uporczywego bólu i większości chorób przewlekłych.

Kluczowym elementem skutecznego zabiegu jest właściwe rozpoznanie choroby. Do tego niezbędna jest umiejętność przeprowadzenia dokładnego wywiadu i wykrycie zaburzeń narządowo-energetycznych.

Podczas dokonywania oceny stanu pacjenta wykorzystuje się takie metody, jak:

- badanie tętna,
- oględziny języka,
- oględziny twarzy (układ bruzd, zmarszczek, kształt, przebarwienia, znamiona oraz ich lokalizacja),
- lokalizacja punktów biologicznie aktywnych (zgodnie z miarą „cun”⁴),
- badanie termograficzne² (za pomocą kamery termowizyjnej),
- ocena charakteru i osobowości pacjenta,
- ocena barwy głosu,
- ocena zapachu ciała pacjenta,
- ocena stanu emocjonalnego pacjenta,
- ocena wyglądu pacjenta.

Sposoby wykonywania pracy

Akupunkturę¹ wykonuje się sterylnymi igłami jednorazowymi. Większość z nich wkłuwa się pod kątem 90 stopni na czas od 20 do 40 minut.

Dla wzmocnienia efektywności pracy dodatkowo stosuje się:

- mokse (zioło bylicy chińskiej),
- mokse elektroniczną¹¹,
- roller do moksowania¹³,
- bańki próżniowe³,
- elektro- i laseroakupunkturę,
- pierścienie Su-Dżok¹⁴.

Akupunkturzysta informuje pacjenta o możliwości wystąpienia przesilenia chorobowego lub innych objawów, np. w postaci senności czy też zasinienia w miejscu wykonywania zabiegu.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Podstawowym miejscem pracy **akupunkturzysty** jest odpowiednio przystosowany gabinet zabiegowy, w którym znajduje się łóżko, najlepiej regulowane, podest i krzesło. Pomieszczenie to musi stwarzać poczucie komfortu i możliwość koncentracji. Praca jest wykonywana samodzielnie.

Prawidłowe warunki pracy muszą gwarantować bezpieczeństwo pacjentowi, aby w trakcie zabiegu nie zarazić go chorobami (na przykład WZW – wirusowym zapaleniem wątroby). W tym celu każdy powinien otrzymywać własny komplet igieł. Po zabiegu są one sterylizowane i stosowane podczas kolejnych zabiegów, ale tylko dla danego pacjenta. Wielu akupunkturzystów stosuje do akupunktury igły jednorazowe, które po zabiegu są utylizowane – jest to najbezpieczniejsza metoda.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Akupunkturzysta w swojej działalności zawodowej wykorzystuje różnego rodzaju maszyny, urządzenia i narzędzia. Mogą to być m.in.:

- łóżko zabiegowe,
- igły akupunkturalne,
- bańki próżniowe,
- urządzenia lasero- i elektroakupunktury⁶,
- punktoskop¹²,
- mokse¹⁰,
- roller do moksy,
- urządzenie do moksy elektronicznej,
- masażery igłowe i wieloigłowe,
- pierścienie su-dżok,
- inne akcesoria stymulujące energię w ciele człowieka,
- kamerę termowizyjną,
- lampy TDP⁹.

Organizacja pracy

W zależności od miejsca pracy **akupunkturzysta** może pracować w systemie jedno- lub dwuzmianowym albo zadaniowo, w zależności od uzyskanych zleceń. Często prowadzi własną działalność gospodarczą lub jest zatrudniany w gabinetach prywatnych.

Intensywność pracy w tym zawodzie nie jest rozłożona równomiernie. Godziny pracy ustalone są zwykle indywidualnie z klientem. Akupunkturzysta może pracować w dowolne dni tygodnia i w różnych miejscach – przede wszystkim w stałym gabinecie, ale także w domu klientów, szpitalach lub innych ośrodkach medycznych.

Dobłą formą organizacji pracy jest łączenie gabinetów kilku akupunkturzystów i terapeutów pracujących różnymi, uzupełniającymi się technikami na zasadzie współpracy. Takie współdziałanie

jest korzystne dla pacjenta (szerszy wachlarz usług w danym miejscu) i dla współpracujących specjalistów (możliwość wymiany doświadczeń, podzielenia kosztów utrzymania gabinetu i reklamy).

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Akupunkturzysta w miejscu pracy może być narażony m.in. na:

- ukłucia igłą,
- możliwe oparzenia moksą,
- nagłe i nieprzewidywalne reakcje pacjenta,
- ataki ze strony osób znajdujących się pod wpływem czynników psychoaktywnych, chorych psychicznie lub nosicieli chorób zakaźnych,
- uszkodzenia wzroku przy stosowaniu laseroakupunktury,
- porażenia ciała i układu nerwowego przy stosowaniu elektroakupunktury.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **akupunkturzysta** ważna jest:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- czucie dotykowe,
- czucie smakowe,
- powonienie,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zmysł równowagi,
- zręczność rąk.

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność skutecznego przekonywania,
- zdolność utrzymywania pozytywnych relacji,
- predyspozycje do właściwego postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy indywidualnej,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,

- rzetelność,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- dbałość o czystość i porządek,
- wytrwałość i cierpliwość,
- komunikatywność,
- odpowiedzialność za innych,
- empatia,
- szacunek dla człowieka,
- serdeczność,
- kontrolowanie własnych emocji,
- wysoka kultura osobista,
- miła aparycja,
- zainteresowania zdrowotne,
- gotowość do tworzenia i podtrzymywania sieci kontaktów.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **akupunkturzysta** pod względem wydatku energetycznego należy do lekkich.

Wymagany jest ogólny, dobry stan zdrowia. Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu mogą być znaczne dysfunkcje wzroku, niskie czucie dotykowe, mała zręczność palców oraz słaba koordynacja wzrokowo-ruchowa.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **akupunkturzysta** preferowane jest co najmniej wykształcenie średnie i ukończenie niepublicznej szkoły policealnej oraz kursów i szkoleń z tego zakresu.

To nie jest zawód medyczny, dlatego nie wymaga się ściśle określonego kierunku wykształcenia, chociaż pomocne jest przygotowanie o profilu medycznym lub pokrewnym medycynie.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

W chwili obecnej (2018 r.) nie ma w Polsce żadnych regulacji prawnych dotyczących wydawania uprawnień zawodowych w zakresie medycyny chińskiej, w tym w zawodzie **akupunkturzysta**. Zgodnie z prawem można prowadzić praktykę w oparciu o wpis do ewidencji działalności gospodarczej jako „działalność paramedyczna” i nie są do tego wymagane żadne uprawnienia.

Atutami przy zatrudnianiu akupunkturzysty są:

- świadectwo ukończenia niepublicznej szkoły policealnej w zawodzie akupunkturzysta,
- posiadanie certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w kursach i szkoleniach z zakresu akupunktury i tradycyjnej medycyny chińskiej,
- świadectwo ukończenia policealnej szkoły medycznej,

- dyplom ukończenia szkoły wyższej na kierunkach medycznych,
- posiadanie prawa jazdy kategorii B.

WAŻNE:

Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje akupunkturzysty jest zaświadczenie wg wzoru MEN.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Akupunkturzysta, dbając o rozwój zawodowy, powinien pogłębiać swoją wiedzę z zakresu tradycyjnej medycyny chińskiej (m.in. zasady yin i yang¹⁵, uzdrawianie energią Qi⁷), anatomii, fizjologii, patologii i psychologii, uczestnicząc w kursach, szkoleniach i konferencjach zawodowych prowadzonych przez placówki kształcenia ustawicznego, niepubliczne szkoły policealne i firmy szkoleniowe.

Osoby wykonujące zawód akupunkturzysty mogą, po zdobyciu odpowiednich kompetencji i poszerzeniu kwalifikacji, podjąć pracę w:

- specjalistycznych placówkach medycznych,
- publicznych i niepublicznych przychodniach opieki zdrowotnej,
- gabinetach SPA⁸,
- punktach leczenia bólu,
- placówkach kształcących w zakresie tradycyjnej medycyny chińskiej,
- placówkach szkoleniowych z zakresu medycyny niekonwencjonalnej.

Istotnym krokiem w rozwoju zawodowym akupunkturzysty może być zdobycie wykształcenia wyższego na kierunkach medycznych, zwłaszcza lekarskim, gdyż pracodawcy chętnie zatrudniają lekarzy.

Akupunkturzysta przeważnie wykonuje swoje zadania zawodowe, prowadząc własną działalność gospodarczą.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Osoba wykonująca zawód **akupunkturzysta** ma możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych:

- uzyskując świadectwo ukończenia niepublicznej szkoły policealnej w zawodzie,
- uzyskując świadectwa i certyfikaty ukończenia kursów i szkoleń z zakresu akupunktury i tradycyjnej medycyny chińskiej,
- zdobywając wykształcenie wyższe na kierunkach medycznych.

Więcej informacji można uzyskać w Rejestrze Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **akupunkturzysta** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Bioenergoterapeuta	323002
Biomasażysta	323003
Chiropraktyk	323004

Homeopata	323005
Naturopata	323009
Osteopata	323010
Refleksolog	323011

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **akupunkturzysta** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Prowadzenie wywiadu dotyczącego stanu zdrowia.
- Z2 Rozpoznawanie zaburzeń energetycznych poprzez badanie przedmiotowe pacjenta.
- Z3 Dobieranie technik terapeutycznych z wykorzystaniem akupunktury.
- Z4 Korygowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie prawidłowego przepływu energii w kanałach energetycznych z wykorzystaniem akupunktury.
- Z5 Informowanie pacjenta o zaleceniach i wskazaniach do dalszej terapii.
- Z6 Prowadzenie dokumentacji pacjenta.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Określanie stanu narządów i meridianów podczas oceniania ich stanu energetycznego

Kompetencja zawodowa Kz1: Określanie stanu narządów i meridianów podczas oceniania ich stanu energetycznego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Prowadzenie wywiadu dotyczącego stanu zdrowia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Przepisy BHP, sanitarno-epidemiologiczne, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii pracy; - Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów BHP oraz ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; - Zasady i metody prowadzenia badania podmiotowego pacjenta; - Zasady i metody tradycyjnego prowadzenia badania przedmiotowego pacjenta; - Zasady etyki zawodowej akupunkturzysty.	- Stosować zasady i przepisy BHP, sanitarno-epidemiologiczne, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska; - Opisywać konsekwencje z powodu nieprzestrzegania przepisów BHP oraz ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; - Przestrzegać zasad ergonomii wykonywania czynności zawodowych; - Stosować tradycyjne metody badania podmiotowego pacjenta; - Prowadzić badanie przedmiotowe pacjenta w oparciu o tradycyjne metody diagnozy; - Stosować zasady etyki zawodowej w czasie prowadzenia wywiadu o stanie zdrowia.

Z2 Rozpoznawanie zaburzeń energetycznych poprzez badanie przedmiotowe pacjenta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Objawy prawidłowego i nieprawidłowego przepływu energii w kanałach energetycznych; - Techniki <u>diagnozowania</u>⁵ akupunktury klasycznej; - Związek między językiem, przebiegiem meridianów i narządami wewnętrznymi;	- Określać powiązanie dolegliwości z zaburzeniami przepływu energii; - Określać prawidłowość przepływu energii i stan jego zakłócenia; - Określać związek między językiem a narządami

• Związek między wyglądem skóry pacjenta a jego zaburzeniami energetycznymi.	• wewnątrznymi w terapii; • Oceniać stan chorobowy pacjenta po jego wyglądzie zewnętrznym.
--	---

Z3 Dobieranie technik terapeutycznych z wykorzystaniem akupunktury

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady doboru terapii do zaburzeń energetycznych; • Zasady właściwego aplikowania igieł; • Zasady stosowania urządzeń wykorzystywanych w terapii zaburzeń energetycznych z wykorzystaniem akupunktury.	• Stosować odpowiednie metody aplikacji igieł; • Dobierać rodzaj terapii do zaburzeń energetycznych; • Dobierać urządzenia na potrzeby terapii z wykorzystaniem akupunktury.

Z6 Prowadzenie dokumentacji pacjenta

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady prowadzenia dokumentacji pacjenta zgodnie z przepisami prawa; • Instrukcje i zasady działania poczty elektronicznej i programów wykorzystywanych w akupunkturze; • Zasady przechowywania i archiwizacji dokumentacji pacjenta zgodnie z przepisami prawa; • Regulacje prawne w zakresie prowadzenia dokumentacji pacjenta; • Zasady prowadzenia dokumentacji terapii.	• Prowadzić dokumentację pacjenta zgodnie z przepisami prawa; • Obsługiwać pocztę elektroniczną i programy komputerowe wykorzystywane w akupunkturze; • Przechowywać i archiwizować dokumentację pacjenta zgodnie z przepisami prawa; • Prowadzić dokumentację pacjenta zgodnie z przepisami prawa; • Prowadzić dokumentację zawierającą zgodę pacjenta na terapię oraz bieżący opis przebiegu terapii.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Eliminowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii z wykorzystaniem akupunktury

Kompetencja zawodowa Kz2: Eliminowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii z wykorzystaniem akupunktury obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Korygowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie prawidłowego przepływu energii w kanałach energetycznych z wykorzystaniem akupunktury

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady doboru i stosowania przyrządów do akupunktury; • Techniki oczyszczania i neutralizowania zanieczyszczeń energetycznych z wykorzystaniem akupunktury; • Zasady stosowania technik równoważących; • Metody usuwania blokad przepływu energii z wykorzystaniem akupunktury; • Zasady i procedury w zakresie aseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi.	• Dobierać odpowiedni rodzaj terapii z wykorzystaniem akupunktury; • Wyrównywać przepływ energii w kanałach energetycznych z wykorzystaniem akupunktury; • Stosować techniki równoważące i protokoły leczenia; • Usuwać blokadę przepływu energii z wykorzystaniem akupunktury; • Harmonizować przepływ energii z wykorzystaniem akupunktury; • Dobierać i stosować odpowiedni do osiągnięcia optymalnych efektów terapii sprzęt wykorzystywany w akupunkturze;

	• Przestrzegać procedury i zasady w sytuacji wystąpienia zakażeń w środowisku pracy; • Dezynfekować i sterylizować, a także właściwie przechowywać materiały i wysterylizowane narzędzia.
--	--

Z5 Informowanie pacjenta o zaleceniach i wskazaniach do dalszej terapii

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady doboru i rodzaj terapii z wykorzystaniem akupunktury; • Wpływ terapii na organizm i samopoczucie pacjenta; • Zasady zdrowego i higienicznego trybu życia.	• Przekazywać zalecenia co do dalszego postępowania po zabiegu; • Przewidywać wpływ terapii z wykorzystaniem akupunktury na przepływ energii i funkcjonowanie organizmu pacjenta; • Propagować zdrowy i higieniczny styl życia.

3.4. Kompetencje społeczne

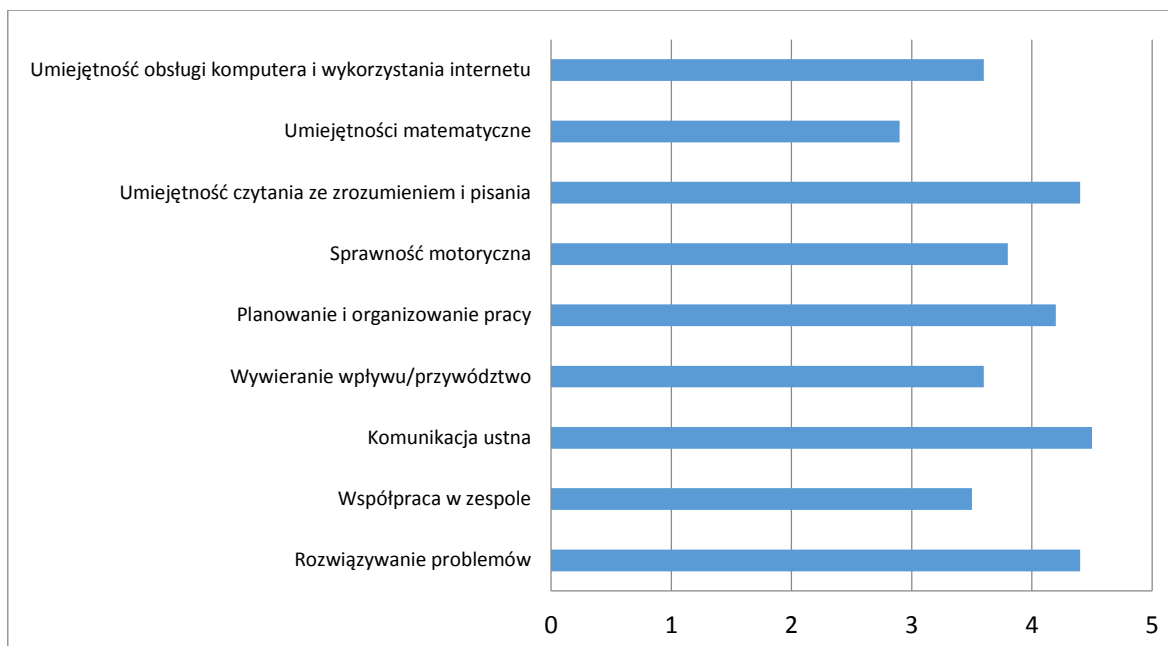
Pracownik w zawodzie **akupunkturzysta** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań, zwłaszcza bezpieczeństwo i zdrowie ludzi oraz za powierzony sprzęt i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy.
- Ponoszenia odpowiedzialności za realizację zadań w zakresie eliminowania zaburzeń energetycznych pacjenta.
- Dokonywania oceny swojego działania w zakresie terapii i przyjmowania odpowiedzialności za ich skutki.
- Podnoszenia swoich kompetencji zawodowych w kontekście zmian prawnych i nowych rozwiązań.
- Prowadzenia konsultacji i podejmowania decyzji w ważnych kwestiach terapeutycznych.
- Utrzymywania poprawnych stosunków z pacjentem zgodnie z zasadami etyki zawodowej.
- Przestrzegania prawa w zakresie ochrony danych osobowych.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **akupunkturzysta**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu akupunkturzysta

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **akupunkturzysta** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisu kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Miejscami zatrudnienia **akupunkturzysty** mogą być:

- przychodnie ogólne,
- specjalistyczne placówki medyczne (oprócz szpitali),
- własny gabinet spełniający przepisy BHP, ppoż., sanitarno-epidemiologiczne i inne,
- gabinety medycyny naturalnej,
- gabinety odnowy biologicznej,
- przychodnie leczenia bólu,
- ośrodki SPA,
- kluby fitness,
- ośrodki sportów siłowych,
- sanatoria,

- domy pomocy społecznej,
- hospicja.

Obecnie akupunktura w Polsce zyskuje coraz większą popularność. Akupunkturzysta nie jest zawodem regulowanym, to znaczy, że jego wykonywanie może odbywać się na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach kształcenia zawodowego w szkołach publicznych nie ma możliwości kształcenia w zawodzie **akupunkturzysta**. Zawód ten, jako paramedyczny, realizowany jest na poziomie kształcenia policealnego w szkołach niepublicznych oraz kursach zawodowych. Kwalifikacje zawodowe potwierdzane są zaświadczeniami zgodnymi z wytycznymi Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Szkolenie

Aktualnie w Polsce brak jest przepisów normujących szkolenia w zakresie medycyny chińskiej i akupunktury. **Akupunkturzysta** może brać udział w szkoleniach i kursach z zakresu medycyny

chińskiej, ziołolecznictwa i dietetyki, organizowanych przez ośrodki szkoleniowe działające na zasadzie swobody działalności gospodarczej (Prawa przedsiębiorców).

Przykładowa tematyka szkoleń:

- ziołolecznictwo z zastosowaniem leczenia według tradycyjnej medycyny chińskiej,
- akupunktura czaszki w leczeniu schorzeń neurologicznych,
- diagnoza z wywiadu,
- abc ziołowej alchemii – przygotowywanie wyciągów z roślin leczniczych,
- prosto w punkt – 361 dróg skutecznej terapii,
- leczenie wybranych jednostek chorobowych za pomocą akupunktury ucha,
- diagnoza z pulsu i języka,
- podstawy dietetyki w tradycyjnej medycynie chińskiej,
- dietetyka według tradycyjnej medycyny chińskiej.

Organizatorzy szkoleń na ogół poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami i zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących na stanowisku **akupunkturzysta** jest zróżnicowane i mieści się z reguły w przedziale od 4900 zł do 11 000 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Okolo 10-15% pracujących w zawodzie deklaruje wysokość swojego wynagrodzenia na poziomie poniżej średniego wynagrodzenia, czyli poniżej 4970 zł brutto. Dotyczy to osób o niewielkim doświadczeniu zawodowym i krótkiej obecności na rynku pracy. Średnio co drugi akupunkturzysta na stanowisku specjalista otrzymuje zarobki pomiędzy 8700 zł a 11 000 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzeń akupunkturzysty jest uzależniony m.in. od:

- rodzaju umowy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- lokalizacji miejsca pracy,
- liczby gabinetów akupunktury w okolicy,
- regionu Polski,
- wielkości aglomeracji,

- doświadczenia, kwalifikacji,
- efektywności pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **akupunkturzysta** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednim aparatem słuchowym umożliwiającym prawidłowe słyszenie,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie oraz umożliwia pracę jako akupunkturzysta; wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręczce, krzesła z regulowaną wysokością, podnóżki i inne udogodnienia,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz/lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 1632).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz. U. poz. 497).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Błaszczak T.: Podstawy medycyny chińskiej. Proherba, Hamm 2012.
- Cover J.: Porozmawiajmy o akupunkturze. Prawo Pięciu Elementów, Purana 2009.
- Dyczek H., Grzonkowska M.: Anatomiczna lokalizacja punktów akupunktury. Szkoła Akupunktury Tradycyjnej, Bydgoszcz 2016.
- Kajdański E.: Medycyna chińska dla każdego. Wydawnictwo Literackie, Kraków 2011.
- Kastner J.: Terapia pożywieniem. Galaktyka, Łódź 2016.
- Khandaa G., Tsolmonpurev B.: Akupunktura. Praktyczny przewodnik po chińskiej sztuce medycznej. Vital, Białystok 2014.
- Maosching N.: Kanon Medycyny Chińskiej Żółtego Cesarza. Galaktyka, Łódź 2016.
- Schnorrenberger C.: Diagnozowanie z języka. Galaktyka, Łódź 2016.
- Weidinger G.: Tradycyjna medycyna chińska. Przewodnik holistycznego uzdrawiania. Vital, Białystok 2017.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Akupunktura Polska: <http://impactfactor.pl/czasopisma/954-akupunktura-polska>
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>

- Główne wskazania do stosowania akupunktury według Światowej Organizacji Zdrowia – WHO: (<http://qi-med.com/index.php/qi-med/faq/15-glowne-wskazania-do-stosowania-akupunktury-wedlug-swiatowej-organizacji-zdrowia-who.html>).
- Oddział Wielkopolski i Lubuski Polskiego Towarzystwa Akupunktury: <http://www.poznan.akupunktura.org>
- Polskie Towarzystwo Akupunktury: <https://mojepanstwo.pl/polskie-towarzystwo-akupunktury/oddzialy>.
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Zarząd Łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Akupunktury: http://www.akupunktura.org/index.php?url=tresc&id_news_topic=6.

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Akupunktura	Jest starożytną, chińską metodą leczenia zaburzeń energetycznych w ciele, która polega na wkłuwaniu specjalnych igieł w punkty leżące wzdłuż przebiegu meridianów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encenc.pl/akupunktura [dostęp: 31.10.2018]
2	Badanie termograficzne	Polega na bardzo dokładnym pomiarze temperatur powierzchni skóry z wykorzystaniem kamery termowizyjnej. Zmiany termiczne pokrywają się z dolegliwościami bólowymi pacjenta (badanie termograficzne w wyznaczaniu wzorca bólowego).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Praktyczna Fizjoterapia i Rehabilitacja. Nr 46/2017

3	Bańka próżniowa	Szklane naczynia o zaokrąglonych dnach i zaokrąglonych, nieznacznie rozszerzających się płaskich brzegach oraz bańki silikonowe (zimne). Metoda stawiania baniek wykorzystywana w ramach medycyny niekonwencjonalnej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://fizjoterapeuty.pl/fizjoterapia/masaz/masaz-banka-chinska.html [dostęp: 31.10.2018]
4	Cun	Termin stosowany w medycynie chińskiej, głównie w akupunkturze i akupresurze, jednostka długości (miara chińska) służąca do odmierzania odległości na poszczególnych częściach ciała w celu lokalizacji punktów biologicznie aktywnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.leksykonmasazu.pl/slowko/cun/1896 [dostęp: 31.10.2018]
5	Diagnozowanie	Obserwacja zmysłów, zachowania, stanu skóry, języka, stanu psychicznego, dotykane ciała pacjenta, sprawdzanie pulsu energetycznego, słuchanie i wąchanie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Weidinger G.: Tradycyjna medycyna chińska. Przewodnik holistycznego uzdrawiania. Vital, Białystok 2017
6	Elektroakupunktura	Igły połączone z urządzeniem przesyłającym impulsy elektryczne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.medycyna-wschodnia.pl/metody-leczenia/elektroakupunktura [dostęp: 31.10.2018]
7	Energia Qi	W medycynie chińskiej jest to energia życiowa TAI CHI (zwana powszechnie energią Qi). U człowieka tworzy się już przy poczęciu. Źródłami tej energii są rodzice — zarówno ojciec, jak i matka; jest to więc energia odziedziczona. W przebiegu swego życia człowiek stale uzupełnia swoją energię Qi, czerpiąc ją z powietrza wdychanego do płuc, jak też ze spożywanych pokarmów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Weidinger G.: Tradycyjna medycyna chińska. Przewodnik holistycznego uzdrawiania. Vital, Białystok 2017
8	Gabinet SPA	To skrót od łacińskich wyrażen: sanus per aquam lub sanitas per aquam, co oznacza „do zdrowia za przyczyną wody”. Obecnie wyraz SPA definiuje się jako korzystanie z wody (w miarę możliwości leczniczej) w różnych formach, jak: sauna, pływanie, masaże wodne, kąpiele w wodzie leczniczej, termicznej lub zwykłej wzbogaconej ozonem itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.cabines.pl/artykuly/730/spa-wellness-w-polsce-i-na-swiecie.html [dostęp: 31.10.2018]
9	Lampy TDP	Lampa mineralna służąca do terapii ciepłem i minerałami leczniczymi. Wykorzystuje emiter podczerwieni lub grzałkę do emisji ciepła, które przenika przez płytkę mineralną, a następnie w głąb ciała, przekazując mu lecznicze pierwiastki i energię. Wykorzystywane są w medycynie chińskiej jako tzw. „sucha moksa” – substytut moksy w zabiegach termopunktury.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://home.foni.net/~noni-bremen/Terapie/Lampa-TDP/lampa-tdp.html [dostęp: 31.10.2018]
10	Moksa	Zbiór rozmaitych ziół chińskich z rodziny chryzantem (arthemisium moxae), które formuje się zazwyczaj w „cygaro”, z którego pomocą ogrzewa się określone punkty na ciele.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://longevitas.pl/tajemnica-moksa http://www.akupunktura.net/moxa.html [dostęp: 31.10.2018]

11	Moksa elektroniczna	Moksa elektroniczna to urządzenie łączące w sobie ugruntowaną od wieków wiedzę o moksoterapii z nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi. Elektroniczna moksa pozwala przeprowadzać zabiegi w takim samym spektrum termicznym, jak dokładnie w przypadku tradycyjnej moksoterapii.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://tcmsklep.pl/elektroterapia/moksa-elektroniczna-premio-10-moxa.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Punktoskop	To elektroniczny wykrywacz punktów akupunktury. Umożliwia lokalizację na ciele i na uchu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.kolmio.pl [dostęp: 31.10.2018]
13	Roller do moksowania	Roller do moksowania wykonany jest z mosiądzu. W jego wnętrzu umieszcza się zapaloną sprasowaną mokse, mokse bezdymną, mokse w cygarze lub papierosie. Roller do moksowania służy do ogrzewania i masowania niewielkich obszarów ciała z użyciem palącej się wewnątrz moksy w zabiegach moksoterapii (termopunktury).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://tcmsklep.pl/moksa-i-akcesoria/roller-do-moksowania-20-mm.html [dostęp: 31.10.2018]
14	Su-Dżok	W tłumaczeniu z koreańskiego oznacza: dłoń-stopą. To nazwa kompletnej metody diagnostyki i leczenia z wykorzystaniem dłoni i stopy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.sujok.pl/co-to-jest-su-dzok [dostęp: 31.10.2018]
15	Yin i Yang	Dwie siły oscylujące ze sobą i będące w stałym ruchu, który według chińskiego filozofa a równocześnie cesarza Fu-Hsi (2953–2833 p.n.e.) przypomina zjawiska przyływu i odpływu morza.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Weidinger G.: Tradycyjna Medycyna Chińska. Przewodnik holistycznego uzdrawiania. Vital, Białystok 2017

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.